

مقدمه (اهمیت تولید دانه های روغنی):

همچنان که میزان جمعیت انسانها در حال افزایش است، تغییرات آب و هوا فشار فزاینده ای را بر تولید مواد غذایی وارد می کند. اکثر کارشناسان معتقدند که عملی ترین و تنها روش در تامین امنیت غذای جهانی و امنیت انرژی زیستی تا سال ۲۰۵۰، افزایش عملکرد محصولات زراعی است. برای برآورده کردن این تقاضا، عملکرد محصولات زراعی باید تا سال ۲۰۵۰ به حدود ۳ میلیارد تن افزایش یابد (در مقایسه با ۲/۱ میلیارد تنی که در حال حاضر تولید می شود). در حالیکه متاسفانه، نرخ فعلی بهبود عملکرد سالانه برای محصولات عمده چندان زیاد نیست و بسیار پایین تر از مقادیر لازم برای دستیابی به اهداف برآورد شده است (نرخ رشد تولید حداقل ۰/۸-۱/۲٪ است). به همین ترتیب وضعیت برای محصولات روغنی مانند آفتابگردان، سویا و کلزا چندان مطلوب نیست. روغن و چربی ها معمولاً ۲۰ تا ۳۵ درصد کالری مورد نیاز مصرف یک انسان بزرگسال با سن متوسط و شرایط جسمانی سالم را تشکیل می دهند.

مجموعه تحقیقات مختلف نشان می دهد که مصرف چربی های غیراشباع تاثیر بهتری بر سلامت انسان نسبت به مصرف چربی های اشباع شده دارند. اسیدهای چرب (FA) هیدروکربن های با زنجیره بلند هستند و چربی های غیر اشباع حاوی پیوندهای دوگانه کربن-کربن هستند، در حالی که در چربی های اشباع این حالت وجود ندارد. پیوند های دوگانه اجازه می دهد تا چربی های اشباع نشده در دمای اتاق مایع باقی بمانند. در مقابل، زنجیره های اشباع دارای تک پیوند، تمایل به جامد بودن در دمای اتاق دارند، چربی هایی که اثرات مضر آنها بر سلامت قلب و عروق و افزایش التهاب به اثبات رسیده است. بدن انسان قادر به سنتز اسید اولئیک (امگا ۹) است. اما برای این رخداد نیازمند تامین دو اسید چرب ضروری است که می بایست به طور مستقیم از منابع غذایی حاصل شوند که شامل آلفا-لینولنیک اسید (اسید چرب امگا ۳) و اسید لینولئیک (امگا ۶) است. نسبت صحیح مصرف چربی های امگا ۳، امگا ۶ و امگا ۹ بسیار مهم است. برای این هدف چندین منبع چربی تامین کننده این اسیدهای چرب وجود دارد مانند روغن ماهی و دانه های روغنی. در سالهای اخیر توجه به تولید محصولات زراعی روغنی به دلیل ویژگی های منحصر به فرد این محصولات افزایش یافته است. محصولاتی که می توانند خطر ابتلا به بیماری های قلبی عروقی، فشار خون بالا و چندین نوع سرطان و التهاب مضر را کاسته و حتی باعث بهبود سلامتی مادر در دوران بارداری گردد. بنابراین توجه به تولید و ارتقا شاخص های کمی و کیفی محصولات روغنی از اهمیت زیادی برای آیندگان برخوردار خواهد بود. با توجه به کمی سطح زیر کشت محصولات روغنی و کاهش معنی دار آن در دودهه اخیر به نسبت افزایش جمعیت کشور، بیش از پیش می بایست به تولید محصولات روغنی توجه نمود.

علی زمان میرآبادی

مدیر هماهنگی در امور اجرایی نمایندگی ها و دفاتر

زمستان ۱۴۰۱